

BIJLAGE 5

**INKOMENS EFFECT RAPPORTAGE
GEMEENTE NOORDWIJK 2015**

Inkomens Effect Rapportage gemeente Noordwijk 2015

Een onderzoek naar de effecten van het armoedebeleid op de inkomenspositie van minimahuishoudens in de gemeente Noordwijk.

Colofon

Opdrachtgever

Gemeente Noordwijk

Datum

Augustus 2015

Auteurs

Tessa Schoot Uiterkamp

Bert van Putten

KWIZ

Stavangerweg 23 - 5

9723 JC Groningen

050 - 5252473

contact@kwiz.nl

Uitgave

Deze publicatie is een uitgave van KWIZ B.V.. Het overnemen van cijfers en / of teksten is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld. Niets uit deze publicatie mag worden veeleelvoudigd en / of openbaar gemaakt worden in welke vorm dan ook zonder voorafgaande toestemming van KWIZ B.V..

Inhoudsopgave

Inleiding	2
1. Onderzoeksmethodiek	3
1.1. Lokale minimaregelingen	3
1.2. Huishoudens en inkomensgrenzen	4
1.2.1. Inkomsten.....	4
1.2.2. Uitgaven	5
2. De inkomenseffecten.....	6
2.1. Vrije bestedingen	6
2.2. Bijdrage per inkomensgroep.....	7
2.3. Effect gemeentelijke inkomensondersteuning	8
Conclusies	10
Bijlage 1. Inkomenseffect tabellen.....	11

Inleiding

TEKST

Opzet van het onderzoek

Met behulp van landelijke inkomensnormen, landelijke toeslagen en informatie over gemeentelijke regelingen is per huishoudtype het inkomen bepaald. Voor de vaste uitgaven wordt uitgegaan van cijfers van het Nibud. Voor de andere uitgaven is waar mogelijk gebruikgemaakt van lokale tarieven (zoals waterschapsbelasting). Het rapport biedt inzicht in de mate waarin het huidige (lokale) armoedebeleid een bijdrage levert aan de financiële positie van minimahuishoudens.

Leeswijzer

In hoofdstuk 1 wordt de onderzoeksmethodiek van de rapportage nader toegelicht. Vervolgens worden in hoofdstuk 2 de inkomenseffecten beschreven bij een maximaal gebruik van zowel de landelijke als de lokale inkomensondersteunende regelingen. We sluiten af met een aantal conclusies. In bijlage 1 staan de Inkomenseffect tabellen die per huishoudtype zijn opgesteld.

1. Onderzoeksmethodiek

In dit hoofdstuk beschrijven we de methodiek om de effecten van het lokale armoedebeleid in 2015 te meten op het inkomen van huishoudens in de gemeente Noordwijk. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen zes huishoudentypen en drie inkomensgroepen. We starten met een overzicht en een korte toelichting op de verschillende inkomensondersteunende regelingen die de gemeente Noordwijk kent.

1.1. Lokale minimaregelingen

Het minimabeleid bestaat uit landelijke en gemeentelijke regelingen. Landelijke regelingen zijn bijvoorbeeld de kinderbijslag en de huur- en zorgtoeslag. Daarnaast is er lokaal beleid mogelijk op drie onderdelen:

1. Individuele inkomenstoeslag;
2. Individuele bijzondere bijstand;
3. Minimaregelingen: verschillende bijdrageregelingen, participatie bevorderende regelingen, collectieve zorgverzekering, kwijtschelding lokale heffingen.

Het minimabeleid in Noordwijk richt zich zowel op inkomensondersteuning, schuldhulpverlening als op het voorkomen en bestrijden van sociale uitsluiting en wordt uitgevoerd door de ISD Bollenstreek.

Onderstaand beschrijven we de regelingen waar mensen met een laag inkomen in Noordwijk gebruik van kunnen maken. Daarbij wordt de inkomensgrens ten opzichte van het Wettelijk sociaal minimum (Wsm) per regeling aangegeven evenals het maximale bedrag dat huishoudens kunnen ontvangen.

Tabel 1.1.1 Beschrijving regelingen minimabeleid gemeente Noordwijk

Omschrijving	Inkomensgrens t.o.v. Wsm	(maximaal) bedrag
Kwijtschelding lokale heffingen		
Kwijtschelding van gemeentelijke afvalstoffenheffing, rioolafvoerrechten en waterschapsbelasting.	Tot 100 % Wsm of uitsluitend AOW-inkomen.	-
Bijzondere bijstand		
Vergoeding van bijzondere en noodzakelijke extra kosten.	Tot 110 % Wsm volledige vergoeding. Daarboven draagkracht.	-
Aanvullende collectieve zorgverzekering		
Minima kunnen gebruikmaken van de aanvullende collectieve zorgverzekering die de gemeente in samenwerking met Zorg en Zekerheid aanbiedt. Zij krijgen korting op zowel de basis- als de aanvullende verzekering.	Tot 110 % Wsm.	Deelnemers betalen een premie van € 96,77 per maand ¹ . Normaal kost dit pakket € 133,19. Minima die deelnemen krijgen dus een korting van € 36,37.
Persoonsondersteunend Budget (POB)		
Het POB is een vast bedrag dat minima kunnen besteden aan noodzakelijke kosten van het bestaan. Bijvoorbeeld voor de aanschaf van huishoudelijke apparaten of de eigen bijdrage voor gemaakte zorgkosten. Het POB is	Minimaal 12 maanden tot 110 % Wsm. Geen arbeidsplichting.	Alleenstaande (ouder): € 500 per jaar. Meerpersoons: € 800 per jaar.

¹ Pakket: AV-Gemeente Standaard.

bedoeld voor inwoners tussen de 21 jaar en de pensioengerechtigde leeftijd die geen zicht op inkomensverbetering hebben.		
Inspanningspremie		
Minima kunnen de inspanningspremie ontvangen als zij voldoende inspanningen verrichten om uit te stromen naar werk. De premie kan gebruikt worden voor noodzakelijke kosten en is premie bedoeld voor personen tussen de 27 jaar en pensioengerechtigde leeftijd die een arbeidsverplichting hebben.	Minimaal 12 maanden een uitkering op grond van de Participatiewet, loaw of loaz (gelijk aan 100 procent Wsm)	Alleenstaande (ouder): € 500 per jaar. Meerpersoons: € 800 per jaar.

1.2. Huishoudens en inkomensgrenzen

In deze rapportage worden voor een aantal huishoudtypen de inkomenseffecten berekend. Het gaat om de volgende huishoudens:

- alleenstaande, tussen de 27 jaar en de pensioengerechtigde leeftijd;
- alleenstaande ouder, tussen de 27 jaar en de pensioengerechtigde leeftijd, met twee kinderen (8 en 13 jaar);
- meerpersoonshuishoudens, tussen de 27 jaar en de pensioengerechtigde leeftijd, zonder kinderen (twee volwassenen);
- meerpersoonshuishoudens, tussen de 27 jaar en de pensioengerechtigde leeftijd, met twee kinderen (8 en 13 jaar);
- alleenstaande, pensioengerechtigd;
- meerpersoonshuishoudens, pensioengerechtigd (twee volwassenen).

We brengen de inkomenseffecten van de regelingen in beeld voor huishoudens met inkomens tot 100, 110, en 120 procent Wsm. Daarvoor wordt uitgegaan van gegevens van 2015. Omdat minima voor het POB en de inspanningspremie pas in aanmerking komen als ze twaalf maanden een minimuminkomen hebben, gaan we er vanuit dat alle huishoudens ook minstens een jaar minima zijn zodat ze in aanmerking komen voor deze regelingen.

1.2.1. Inkomsten

Voor de inkomsten wordt onderscheid gemaakt in landelijke regelingen (informatie afkomstig van de Belastingdienst) en gemeentelijke ondersteuning. We maken onderscheid in:

- netto inkomen, vakantietoeslag;
- landelijke regelingen: heffingskortingen², huur- en zorgtoeslag, kinderbijslag, kinderopvangtoeslag³⁴ en het kindgebonden budget;
- gemeentelijke regelingen:
 - kwijtschelding van de afvalstoffenheffing, rioolheffing en waterschapsbelasting;
 - de korting op de collectieve zorgverzekering;
 - inspanningspremie.

² De inkomensafhankelijke combinatiekorting is omgerekend naar een netto inkomensvoordeel van 36,5 procent.

³ Voor alleenstaande ouders gaan we er vanuit dat iemand met een inkomen tot de bijstandsnorm niet werkt en dus geen kinderopvang nodig heeft. Voor alleenstaande ouders met een hoger inkomen zijn we uitgegaan van 40 uur buitenschoolse opvang per kind per maand tegen een tarief van € 6,55.

⁴ In een meerpersoonshuishouden met twee jonge kinderen en een inkomen tussen de 100 en 120 procent Wsm zal slechts één van beide partners werken. Anders is het huishoudinkomen hoger. Daarom gaan we er voor dit huishoudtype dan ook vanuit dat zij geen kinderopvang nodig hebben omdat één van beide partners thuis is voor de kinderen.

Bijzondere bijstand is niet opgenomen omdat deze vorm van bijstand wordt verstrekt voor noodzakelijke onvermijdbare individuele uitgaven. Daarnaast wordt het **persoonsondersteunend budget** niet meegenomen in de berekeningen omdat we er vanuit gaan dat minima een arbeidsverplichting hebben en daardoor gebruik (kunnen) maken van de inspanningspremie.

Bij de berekening van de inkomenseffecten wordt er vanuit gegaan dat een huishouden gebruik maakt van alle bovengenoemde regelingen en de maximale bedragen per regeling ontvangt.

1.2.2. Uitgaven

Inhoudelijk gezien worden er vier soorten uitgaven onderscheiden:

- vaste lasten. Dit zijn uitgaven die regelmatig terugkomen. Er ligt meestal een contract aan ten grondslag. Voorbeelden zijn huur, energiekosten⁵; en verzekeringen;
- reserveringsuitgaven. Dit zijn uitgaven die niet regelmatig voorkomen en waarvan de hoogte vooraf niet bekend is. Er moet in principe een bedrag voor gereserveerd worden. Voorbeelden zijn kosten voor inventaris en kleding;
- huishoudelijke uitgaven. Dit zijn terugkerende uitgaven aan voeding, kleding, persoonlijke verzorging en dergelijke;
- uitgaven voor vrije bestedingen. Dit zijn uitgaven voor openbaar vervoer, lidmaatschap van een sport of andere vereniging, lidmaatschap bibliotheek, een krant, zakgeld voor kinderen en recreatie.

Voor de uitgaven is waar mogelijk uitgegaan van lokale tarieven. Voorbeelden hiervan zijn de huur, energiekosten, water en de lokale heffingen. De andere bedragen zijn gebaseerd op landelijke berekeningen van het Nibud. De normbedragen voor de kosten per type huishouden staan in het tabellenoverzicht in de bijlage vermeld. Tenslotte willen we benadrukken dat het bij alle posten gaat om de basale uitgaven.

1.2.3. Huurprijs

De volgende tabel geeft de gemiddelde huurprijs in 2015 weer van minimahuishoudens in de gemeente Noordwijk en buurtgemeenten. De cijfers zijn afkomstig van de Rijksoverheid⁶ en gebaseerd op de ontvangen huurtoeslag per gemeente. De jaarlijkse huurstijging is doorberekend. In de begrotingen maken we daarnaast onderscheid in huurprijs tussen eenpersoons huishoudens en meerpersoonshuishoudens, gebaseerd op dezelfde gegevens⁷.

Tabel 1.2.1 Gemiddelde huurprijs minima

Gemeente	Gemiddelde huurprijs minima in euro's
Noordwijk	495
Hillegom	493
Lisse	470
Noordwijkerhout	529
Teylingen	506
Zandvoort	518

De gemiddelde huurprijs voor minima ligt vrijwel in lijn met die van buurtgemeenten.

⁵ Kosten gas en elektriciteit zijn gebaseerd op tarieven van Essent (stroom en gas 3 jaar zeker), de kosten voor water op de tarieven van Dunea. Heffingskortingen zijn in de maandprijs verrekend. Gegevens over het gemiddelde gebruik per huishoudtype zijn afkomstig van het Nibud.

⁶ Bron: HCIB Datawonen.

⁷ Eenpersoonshuishouden: € 480 kale huur per maand, meerpersoonshuishouden: € 545 kale huur per maand.

2. De inkomenseffecten

In dit hoofdstuk worden de effecten van het lokale armoedebeleid op de bestedingsruimte van huishoudens met inkomen tot maximaal 120 procent Wsm beschreven. In bijlage 1 staan de hierbij behorende tabellen.

2.1. Vrije bestedingen

Tabel 2.1.1 geeft het bedrag per huishouden weer dat maandelijks overblijft na alle uitgaven. Dit is het restant dat een huishouden overhoudt na het doen van reserveringsuitgaven, huishoudelijke uitgaven en vrije bestedingen (zoals contributies, abonnementen en uitgaan). Deze uitgaven zijn gebaseerd op normbedragen en zijn gemiddelden. Het is mogelijk dat een huishouden bijvoorbeeld minder geld per maand reserveert of minder vrije bestedingen doet dan de normbedragen waarmee is gerekend, met als gevolg dat het huishouden een hoger restantbedrag overhoudt. In de begrotingen (bijlage 1), zijn de bedragen te vinden die minima overhouden als zij bijvoorbeeld *geen* vrije bestedingen doen. Meer minimahuishoudens komen dan rond maar houden dan geen geld meer over voor sport, recreatie en sociale activiteiten.

Tabel 2.1.1 Overzicht maandelijks restant (in euro's) per huishoudtype naar inkomen

Huishoudtype	100 % Wsm	110 % Wsm	120 % Wsm
Alleenstaande			
Exclusief gemeente	-183	-117	-38
Inclusief gemeente	-63	-80	-38
Alleenstaande ouder, 2 kinderen (8 en 13 jaar)			
Exclusief gemeente	-236	-155	-60
Inclusief gemeente	-98	-119	-60
Meerpersoons zonder kinderen			
Exclusief gemeente	-344	-258	-213
Inclusief gemeente	-144	-185	-213
Meerpersoons, 2 kinderen (8 en 13 jaar)			
Exclusief gemeente	-493	-382	-356
Inclusief gemeente	-293	-309	-356
Alleenstaande (pensioengerechtigd)			
Exclusief gemeente	-20	38	146
Inclusief gemeente	59	75	146
Meerpersoons (pensioengerechtigd)			
Exclusief gemeente	-158	-63	61
Inclusief gemeente	-25	9	61

- Ondanks het gemeentelijk beleid komt bijna elk huishouden maandelijks geld tekort. Van de bijstandsgerechtigden houdt alleen een alleenstaande die pensioengerechtigd is geld over, na aftrek van alle vaste lasten en vrije bestedingen.
- Het restant dat minima maandelijks over houden verschilt aanzienlijk. Onder huishoudens met een inkomen tot 120 procent Wsm zien we bijvoorbeeld dat een meerpersoonshuishouden met twee kinderen elke maand € 356 tekort komt. Terwijl een alleenstaande ouder met twee kinderen van dezelfde leeftijd maandelijks € 60 tekort komt.
- Van de huishoudens met een inkomen tot 100 procent Wsm die nog niet pensioengerechtigd zijn, komen alleenstaanden het minste geld tekort. Zij maken minder kosten dan gezinnen met kinderen.
- Meerpersoonshuishoudens (met en zonder kinderen) die niet pensioengerechtigd zijn komen maandelijks het meeste geld tekort. Zij hebben bijvoorbeeld hogere kosten als het

gaat om huishoudelijke- en reserveringsuitgaven⁸ dan de andere huishoudens en deze extra kosten worden niet volledig door hun hogere inkomsten gecompenseerd.

- Ondanks hun hogere inkomen, houden huishoudens tot 120 procent Wsm vaak maar nauwelijks meer geld over dan huishoudens met aan lager inkomen. In paragraaf 2.2 gaan we nader in op het effect van inkomensverhoging.
- De gemeentelijke minimaregelingen zorgen ervoor dat een aantal huishoudgroepen maandelijks rond kan komen. In paragraaf 2.3 gaan we verder in op deze effecten van gemeentelijke inkomensondersteuning.

2.2. Bijdrage per inkomensgroep

Een hoger inkomen kan ten koste gaan van bijvoorbeeld de hoogte van de huur- en zorgtoeslag. Daarnaast kan een huishouden het recht op gemeentelijke minimaregelingen verliezen. Hierdoor gaat een huishouden er bij een inkomensstijging per saldo niet of slechts in beperkte mate op vooruit. Dit wordt ook wel de armoedeval genoemd.

Tabel 2.2.1 geeft per huishoudtype weer in hoeverre het maandelijks besteedbare inkomen stijgt of daalt na werkaanvaarding vanuit een uitkeringssituatie. De tabel brengt de (maximale) bijdrage van het Rijk en van de gemeente per inkomensgroep nader in beeld.

Bij meerpersoonshuishoudens (met en zonder kinderen) gaan we er vanuit dat één van beide partners zal gaan werken. Als beiden gaan werken is het namelijk aannemelijk dat het huishoudinkomen hoger ligt dan 120 procent Wsm. Omdat pensioengerechtigden niet meer zullen gaan werken laten we deze groep hier buiten beschouwing.

Tabel 2.2.1 *Vergelijking maandelijks inkomenspositie in euro's*

Huishoudtype	Netto inkomen	Bijdrage Rijk ⁹	Bijdrage gemeente ¹⁰	Vershil bijdrage tov 100% Wsm	Totaal inkomen	Vershil tov 100% Wsm (€)	Vershil tov 100% Wsm (%)
Alleenstaande							
100% Wsm	963	301	120		1.384		
110% Wsm	1.059	301	36	-20%	1.397	+ 13	+ 1%
120% Wsm	1.156	284	0	-33%	1.440	+ 56	+ 4%
Alleenstaande ouder, 2 kinderen							
100% Wsm	963	769	138		1.870		
110% Wsm	1.059	781	36	-10%	1.877	+ 7	0%
120% Wsm	1.156	783	0	-14%	1.938	+ 68	+ 4%
Meerpersoons zonder kinderen							
100% Wsm	1.375	415	199		1.989		
110% Wsm	1.513	370	73	-28%	1.955	- 34	- 2%
120% Wsm	1.650	277	0	-55%	1.927	- 62	- 3%
Meerpersoons, 2 kinderen							
100% Wsm	1.375	586	199		2.160		
110% Wsm	1.513	563	73	-19%	2.149	- 12	- 1%
120% Wsm	1.650	454	0	-42%	2.104	- 56	- 3%

⁸ Het Nibud hanteert voor deze huishoudens hoge(re) normbedragen.

⁹ De bijdrage van het Rijk bestaat uit de huurtoeslag, zorgtoeslag, kinderopvangtoeslag en het kindgebonden budget. De kosten voor de kinderopvang die alleenstaande ouders maken zijn in deze kolom verrekend met de te ontvangen kinderopvangtoeslag

¹⁰ De bijdrage van de gemeente bestaat uit de kwijtschelding van lokale belastingen, de korting op de collectieve zorgverzekering en de inspanningspremie.

Geen enkel huishouden dat vanuit een bijstandssituatie gaat werken tegen een inkomen tussen de 110 en 120 procent Wsm gaat er evenredig in totaal inkomen op vooruit. Dit komt omdat de toename van netto inkomen leidt tot een afname van de bijdrage van het Rijk en de gemeente. Hieronder lichten we per huishoudtype de inkomensposities nader toe.

Alleenstaanden

Alleenstaanden gaan er van alle huishoudens in totaal het meest op vooruit wanneer zij werk aanvaarden. Een alleenstaande die vanuit een bijstandssituatie werk aanvaardt waarbij hij 120 procent van het Wsm verdient, heeft maandelijks € 98 meer te besteden dan wanneer hij in de bijstand zit. Deze € 56 staat gelijk aan een groei van 4 procent in inkomen. Deze totale inkomensgroei is wel lager dan de groei van 20 procent aan netto inkomen (van € 963 naar € 1.156, een toename van € 193). Dit komt voornamelijk omdat een alleenstaande met een inkomen van 120 procent Wsm geen recht meer heeft op gemeentelijke regelingen. Een alleenstaande die in de bijstand zit ontvangt maandelijks € 120 aan gemeentelijke regelingen.

Alleenstaande ouder, 2 kinderen

Een alleenstaande ouder houdt langer dan de andere huishoudens recht op eenzelfde bedrag aan toeslagen vanuit het Rijk. Een alleenstaande ouder met een inkomen tot 120 procent Wsm ontvangt namelijk net zoveel aan huur- en zorgtoeslag als een alleenstaande ouder met een inkomen tot 100 procent Wsm. Daarnaast heeft een alleenstaande ouder die werkt recht op heffingskortingen. Uiteraard geldt ook voor deze huishoudens dat zij bij een hoger inkomen het recht op gemeentelijke minimaregelingen verliezen.

Meerpersoons zonder kinderen

Het totale inkomen van een meerpersoonshuishouden zonder kinderen daalt als een van beide partners gaat werken tegen een loon gelijk aan 120 procent Wsm. Het huishouden gaat er dan € 62 in de maand in totaal op achteruit, een daling van 4 procent ten opzichte van de bijstandssituatie. Als een van beide partners gaat werken tegen een loon van 110 procent Wsm ontvangt het huishouden in totaal zelfs nog meer aan inkomen dan wanneer een van beide partners tegen 120 procent Wsm werkt.

Bij meerpersoonshuishoudens daalt de bijdrage vanuit het Rijk een stuk sneller dan bij andere huishoudtypen, zodra er in dit huishouden meer wordt verdiend. Een meerpersoonshuishouden met een bijstandsuitkering ontvangt maandelijks € 415 aan landelijke toeslagen en als een van beide partners werkt tegen 120 procent Wsm ontvangt het huishouden nog maar € 277 aan landelijke toeslagen, een daling van € 138 per maand.

Meerpersoons met twee kinderen

Meerpersoonshuishoudens met twee kinderen gaan er 3 procent op achteruit wanneer een van beide partners vanuit een bijstandssituatie gaat werken tegen een loon van 120 procent Wsm. Dit komt omdat het huishouden dan maandelijks € 132 minder aan landelijke toeslagen en € 199 aan gemeentelijke regelingen ontvangt dan wanneer het huishoudinkomen gelijk is aan 100 procent Wsm.

2.3. Effect gemeentelijke inkomensondersteuning

Wat zijn nu de effecten van het lokale armoedebeleid op de inkomens van de minimahuishoudens? In deze paragraaf meer inzicht hierin. De bedragen die worden gegeven zijn een optelsom van het maximaal te ontvangen bedrag van alle gemeentelijke minimaregelingen. Daarnaast staat voor elk huishoudtype het effect van deze gemeentelijke bijdrage weergegeven. Dit is de verhouding van de inkomsten die worden verkregen vanuit de regelingen tot de maandelijks uitgaven van dat huishoudtype.

Tabel 2.3.1 Maandelijks bijdrage gemeentelijke ondersteuning en het effect op de uitgaven

Huishoudtype	100% Wsm	Effect bijdrage op uitgaven	110% Wsm	Effect bijdrage op uitgaven
Alleenstaande	120	10%	36	3%
Alleenstaande ouder, 2 kinderen	138	8%	36	2%
Meerpersoons zonder kinderen	199	11%	73	4%
Meerpersoons, 2 kinderen	199	9%	73	3%
Alleenstaande, pensioengerechtigd	78	6%	36	3%
Meerpersoons, pensioengerechtigd	133	8%	73	4%

Bovenstaande tabel laat zien dat zowel het bedrag aan gemeentelijke bijdrage per huishouden nogal verschilt, als ook het effect van dit bedrag op de uitgaven van deze huishoudtypes. Het effect is het grootst voor meerpersoonshuishoudens zonder kinderen. Verder wordt ook het verschil in bijdragen tussen huishoudens met een inkomen tot 100 procent Wsm en huishoudens tot 110 procent Wsm helder in beeld gebracht. Het effect van de gemeentelijke inkomensondersteuning op de uitgaven is logischerwijs minder groot voor huishoudens met een inkomen tot 110 procent Wsm dan voor huishoudens met een inkomen tot 100 procent Wsm. Huishoudens met een inkomen boven de bijstandsnorm kunnen namelijk alleen gebruikmaken van de korting op de collectieve zorgverzekering.

Conclusies

In de voorgaande hoofdstukken zijn de landelijke en lokale effecten van het huidige armoedebeleid voor huishoudens met lage inkomens in Noordwijk in beeld gebracht. In dit hoofdstuk sluiten we af door de belangrijkste bevindingen op een rij te zetten.

Financiële situatie minima

Minimahuishoudens met een inkomen tot 100 procent Wsm die niet pensioengerechtigd zijn kunnen, ook als zij gebruikmaken van alle landelijke en lokale regelingen, niet rondkomen. Meerpersoonshuishoudens komen maandelijks het meeste geld tekort. Alleenstaande pensioengerechtigden kunnen maandelijks wel rondkomen.

Als alleenstaanden, alleenstaande ouders en pensioengerechtigden geen vrije bestedingen doen kunnen zij beter rondkomen maar houden dan weinig tot geen geld meer over voor sport, recreatie en sociale activiteiten.

Het maximale bedrag dat minima aan gemeentelijke regelingen kunnen ontvangen is een stuk lager dan het maximale bedrag dat ze aan toeslagen kunnen ontvangen van het Rijk. De gemeente kan dus maar in beperkte mate bijdragen aan het inkomen van minima. Voor minimahuishoudens is het dan ook belangrijk dat ze naast de gemeentelijke regelingen, ook gebruikmaken van de landelijke regelingen zoals huur- en zorgtoeslag.

Armoedeval

Werken loont niet altijd: als minima gaan werken vanuit een bijstandssituatie daalt voor de meeste huishoudens de hoogte van de huur- en zorgtoeslag en verliest het huishouden het recht op (de meeste) gemeentelijke minimaregelingen.

Een alleenstaande en een alleenstaande ouder gaan er in totaal vier procent op vooruit wanneer hij/ zij gaan werken tegen een loon gelijk aan 120 procent Wsm. Meerpersoonshuishoudens gaan er zelfs op achteruit omdat zij een grotere daling in de bijdrage van het Rijk tegemoet zien. Voor alleenstaanden en alleenstaande ouders blijft de rijksbijdrage (nagenoeg) gelijk. Daarnaast verliest ieder huishouden dat vanuit de bijstand gaat werken tegen een loon gelijk aan 120 procent Wsm het recht op alle gemeentelijke regelingen.

Bijlage 1. Inkomenseffect tabellen

In deze bijlage staan de inkomenseffect tabellen. De tabellen geven een overzicht van de maandelijkse inkomsten en uitgaven per type huishouden, bij gebruikmaking van alle landelijke en lokale regelingen. De bedragen die horen bij de huishoudelijke uitgaven en reserveringsuitgaven zijn afkomstig van het Nibud.

Tabel B1.1 Alleenstaande zonder kinderen, niet pensioengerechtigd

Categorie	100 % Wsm	110 % Wsm	120 % Wsm
Inkomsten			
Netto inkomen	915	981	1.070
Vakantietoelage	48	78	86
Heffingskortingen	0	0	0
Huurtoelage	223	223	206
Zorgtoelage	78	78	78
Kinderbijslag	0	0	0
Kindgebonden budget	0	0	0
Kinderopvangtoelage	0	0	0
Inspanningspremie	0	0	0
Totaal inkomsten	1.264	1.360	1.440
Vaste lasten			
Huur	480	480	480
Gas, water, elektra	100	100	100
Telefoon, internet en kabel	62	62	62
Gemeentelijke heffingen	0	42	42
Collectieve zorgverzekering	97	97	133
Overige verzekeringen	24	24	24
Schoolkosten/ouderbijdrage/BSO	0	0	0
Totaal vaste lasten/verzekeringen	763	805	841
Reserveringsuitgaven	193	193	193
Huishoudelijke uitgaven	258	258	258
Totaal uitgaven	1.214	1.256	1.292
Blijft maandelijks over	50	105	147
Vrije bestedingen	113	185	185
Restant	-63	-80	-38

Tabel B1.2 Alleenstaande ouder, niet pensioengerechtigd, 2 kinderen (8 en 13 jaar)

Categorie	100 % Wsm	110 % Wsm	120 % Wsm
Inkomsten			
Netto inkomen	915	981	1.070
Vakantietoeslag	48	78	86
Heffingskortingen	0	43	45
Huurtoeslag	266	266	266
Zorgtoeslag	78	78	78
Kinderbijslag	169	169	169
Kindgebonden budget	425	425	425
Kinderopvangtoeslag	0	231	231
Inspanningspremie	0	0	0
Totaal inkomsten	1.901	2.271	2.369
Vaste lasten			
Huur	545	545	545
Gas, water, elektra	182	182	182
Telefoon, internet en kabel	62	62	62
Gemeentelijke heffingen	0	60	60
Collectieve zorgverzekering	97	97	133
Overige verzekeringen	31	31	31
Schoolkosten/ouderbijdrage/BSO	31	293	293
Totaal vaste lasten/verzekeringen	948	1.270	1.306
Reserveringsuitgaven	310	310	310
Huishoudelijke uitgaven	524	524	524
Totaal uitgaven	1.782	2.104	2.140
Blijft maandelijks over	119	167	229
Vrije bestedingen	217	286	289
Restant	-98	-119	-60

Tabel B1.3 Meerpersoonshuishouden zonder kinderen, niet pensioengerechtigd

Categorie	100 % Wsm	110 % Wsm	120 % Wsm
Inkomsten			
Netto inkomen	1.306	1.400	1.528
Vakantietoeslag	69	112	122
Heffingskortingen	0	0	0
Huurtoeslag	266	239	178
Zorgtoeslag	149	131	99
Kinderbijslag	0	0	0
Kindgebonden budget	0	0	0
Kinderopvangtoeslag	0	0	0
Inspanningspremie	0	0	0
Totaal inkomsten	1.790	1.883	1.927
Vaste lasten			
Huur	545	545	545
Gas, water, elektra	149	149	149
Telefoon, internet en kabel	62	62	62
Gemeentelijke heffingen	0	60	60
Collectieve zorgverzekering	194	194	266
Overige verzekeringen	34	34	34
Schoolkosten/ouderbijdrage/BSO	0	0	0
Totaal vaste lasten/verzekeringen	983	1.043	1.116
Reserveringsuitgaven	300	300	300
Huishoudelijke uitgaven	479	479	479
Totaal uitgaven	1.762	1.822	1.895
Blijft maandelijks over	28	60	32
Vrije bestedingen	172	245	245
Restant	-144	-185	-213

Tabel B1.4 Meerpersoonshuishouden, niet pensioengerechtigd, 2 kinderen (8 en 13 jaar)

Categorie	100 % Wsm	110 % Wsm	120 % Wsm
Inkomsten			
Netto inkomen	1.306	1.400	1.528
Vakantietoeslag	69	112	122
Heffingskortingen	0	31	31
Huurtoeslag	266	239	178
Zorgtoeslag	149	131	99
Kinderbijslag	169	169	169
Kindgebonden budget	171	162	146
Kinderopvangtoeslag	0	0	0
Inspanningspremie	0	0	0
Totaal inkomsten	2.130	2.245	2.273
Vaste lasten			
Huur	545	545	545
Gas, water, elektra	198	198	198
Telefoon, internet en kabel	62	62	62
Gemeentelijke heffingen	0	60	60
Collectieve zorgverzekering	194	194	266
Overige verzekeringen	38	38	38
Schoolkosten/ouderbijdrage/BSO	31	31	31
Totaal vaste lasten/verzekeringen	1.068	1.128	1.201
Reserveringsuitgaven	415	415	415
Huishoudelijke uitgaven	664	664	664
Totaal uitgaven	2.147	2.207	2.280
Blijft maandelijks over	-17	38	-7
Vrije bestedingen	276	347	349
Restant	-293	-309	-356

Tabel B1.5 Alleenstaande, pensioengerechtigd

Categorie	100 % Wsm	110 % Wsm	120 % Wsm
Inkomsten			
Netto inkomen	1.026	1.100	1.200
Vakantietoeslag	54	88	96
Heffingskortingen	0	0	0
Huurtoeslag	225	225	225
Zorgtoeslag	78	78	78
Kinderbijslag	0	0	0
Kindgebonden budget	0	0	0
Kinderopvangtoeslag	0	0	0
Inspanningspremie	0	0	0
Totaal inkomsten	1.383	1.491	1.599
Vaste lasten			
Huur	480	480	480
Gas, water, elektra	123	123	123
Telefoon, internet en kabel	62	62	62
Gemeentelijke heffingen	0	42	42
Collectieve zorgverzekering	97	97	133
Overige verzekeringen	17	17	17
Schoolkosten/ouderbijdrage/BSO	0	0	0
Totaal vaste lasten/verzekeringen	778	820	857
Reserveringsuitgaven	193	193	193
Huishoudelijke uitgaven	240	240	240
Totaal uitgaven	1.211	1.253	1.290
Blijft maandelijks over	172	238	309
Vrije bestedingen	113	163	163
Restant	59	75	146

Tabel B1.6 Meerpersoonshuishouden, pensioengerechtigd

Categorie	100 % Wsm	110 % Wsm	120 % Wsm
Inkomsten			
Netto inkomen	1.403	1.503	1.640
Vakantietoeslag	73	120	131
Heffingskortingen	0	0	0
Huurtoeslag	269	269	269
Zorgtoeslag	149	146	123
Kinderbijslag	0	0	0
Kindgebonden budget	0	0	0
Kinderopvangtoeslag	0	0	0
Inspanningspremie	0	0	0
Totaal inkomsten	1.894	2.039	2.163
Vaste lasten			
Huur	545	545	545
Gas, water, elektra	183	183	183
Telefoon, internet en kabel	62	62	62
Gemeentelijke heffingen	0	60	60
Collectieve zorgverzekering	194	194	266
Overige verzekeringen	21	21	21
Schoolkosten/ouderbijdrage/BSO	0	0	0
Totaal vaste lasten/verzekeringen	1.004	1.064	1.137
Reserveringsuitgaven	300	300	300
Huishoudelijke uitgaven	443	443	443
Totaal uitgaven	1.747	1.807	1.880
Blijft maandelijks over	147	231	283
Vrije bestedingen	172	222	222
Restant	-25	9	61